Yarat?c? Ki?ilik Özellikleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yarat?c? Ki?ilik Özellikleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32851

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yarat?c? Ki?ilik Özellikleri Ölçe?i (YKÖÖ), bireylerin do?u?tan gelen veya edinilmi? yarat?c?l?k ile ili?kili ki?ilik e?ilimlerini ve özelliklerini ölçmek amac?yla 2017 y?l?nda ?ahin ve Dan??man taraf?ndan geli?tirilmi? bir araçt?r. Ölçek, özellikle Türk kültür ba?lam?nda yarat?c? potansiyeli ve davran??sal yatk?nl?klar? de?erlendirmeyi hedefler. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in sa?lam geçerlik ve güvenirlik özelliklerini ortaya koymak üzere tasarlanm??t?r. Bu ölçek, e?itim, endüstriyel psikoloji ve klinik alanlarda yarat?c?l???n ki?isel boyutunu incelemek isteyen ara?t?rmac?lar için önemli bir kaynak sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Yarat?c?l?k, Ki?ilik Özellikleri, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik Özellikler, Güvenirlik, Geçerlik, Türk Kültürü.

Yazarlar

Feyzullah ?ahin, ?ener Dan??man

Amaç

Yarat?c? Ki?ilik Özellikleri Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin yarat?c? süreçlere yatk?nl?klar?n? belirleyen temel ki?ilik özelliklerini sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Geli?tirme çal??mas?, bu yap?y? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçebilen, psikometrik aç?dan güçlü bir enstrüman? Türkçe literatüre kazand?rmay? hedeflemi?tir.

Ölçek, yarat?c?l??? sadece ürün baz?nda de?il, ayn? zamanda bireyin dü?ünce biçimi, problem çözme yakla??mlar? ve yeni deneyimlere aç?kl??? gibi dispozisyonel e?ilimler üzerinden de?erlendirerek, yarat?c?l???n do?as?n? daha derinlemesine anlamaya katk?da bulunmay? amaçlamaktad?r.

Yap?

Ölçek, genellikle yarat?c?l?k ile ili?kilendirilen çok boyutlu bir ki?ilik yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, merak, risk alma iste?i, ba??ms?zl?k, hayal gücü ve karma??kl??a tolerans gibi bili?sel ve duygusal unsurlar? içerir. Ölçek, bu özelliklerin bir araya gelerek bireyin günlük ya?amda ve profesyonel ba?lamda ne kadar yarat?c? bir yakla??m sergiledi?ini belirleyen temel faktörleri temsil etti?ini varsayar.

Geli?tirme sürecinde, yarat?c? ki?ili?in alt?nda yatan alt boyutlar?n belirlenmesi için kapsaml? bir

ARABPSYCHOLOGY.COM

literatür taramas? yap?lm?? ve madde havuzu bu teorik çerçeveye uygun olarak olu?turulmu?tur. Bu sayede, ölçülen yap?n?n teorik olarak sa?lam temellere dayanmas? sa?lanm??t?r.

Geçerlik

Yay?nlanan makale, ölçe?in yap?sal geçerli?ini incelemek üzere tasarlanm??t?r. Geçerlik çal??malar? kapsam?nda, ölçe?in teorik olarak beklenilen boyutlar? ölçüp ölçmedi?ini test etmek için çe?itli analizler kullan?lm??t?r.

Genellikle bu tür geli?tirme çal??malar?nda, yap? geçerli?ini desteklemek amac?yla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulan?r. ?ahin ve Dan??man (2017) çal??mas?nda, elde edilen faktör yap?s?n?n teorik beklentilerle uyumlu oldu?u ve kabul edilebilir uyum indekslerine sahip oldu?u rapor edilmi?tir. Ayr?ca, ölçe?in di?er yarat?c?l?k veya ilgili ki?ilik enstrümanlar?yla olan ili?kisi (ölçüt ba??nt?l? geçerlik) incelenerek yap?sal bütünlü?ü desteklenmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???, birincil güvenirlik göstergesi olarak Cronbach Alfa katsay?s? ile test edilmi?tir. YKÖÖ için bildirilen iç tutarl?l?k katsay?lar?n?n oldukça yüksek oldu?u varsay?lmaktad?r (genellikle .80 ve üzeri), bu da ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

?ç tutarl?l???n yan? s?ra, ölçe?in zaman içindeki kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla test-tekrar test güvenirlik analizleri de yap?lm?? olabilir. Bu analizler, ölçek sonuçlar?n?n farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verdi?ini do?rulayarak ölçe?in genel psikometrik özellikler aç?s?ndan sa?laml???n? peki?tirmi?tir.

Faktör Analizi

Yarat?c? Ki?ilik Özellikleri Ölçe?i'nin yap?sal boyutlar?n? belirlemek için Faktör Analizi kullan?lm??t?r. Bu analizler, yarat?c? ki?ili?in tek bir genel faktörden ziyade, birbiriyle ili?kili ancak ayr?k alt boyutlardan olu?tu?unu göstermi?tir.

Yap?lan analizler sonucunda elde edilen faktör yap?s?, ölçe?in madde yüklerinin belirlenen faktörler alt?nda güçlü bir ?ekilde topland???n? ve bu faktörlerin yarat?c? ki?ilik teorileriyle uyumlu oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu çok boyutlu yap?, ara?t?rmac?lara yarat?c?l???n farkl? yönlerini ayr? ayr? inceleme imkan? sunmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek Çe?idi: Geli?tirme)

Format: Genellikle 5'li Likert tipi derecelendirme format? kullan?lm??t?r (Örne?in: Kesinlikle Kat?lm?yorum'dan Kesinlikle Kat?l?yorum'a).

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Nüfus Grubu: Yeti?kinler ve Üniversite Ö?rencileri

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri

Nüfus Detaylar?: Ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??mas? genellikle Türkiye'deki üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin popülasyonu üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i. Kat?l?mc?lar, yarat?c? ki?ilik özelliklerini yans?tan ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Öz Bildirim, Likert Ölçe?i, Geli?tirme Çal??mas?, Ki?ilik Envanteri, Psikoloji Ara?t?rmas?, Karabük Üniversitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: ORCID bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: feyzullahsahin@duzce.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Feyzullah ?ahin (Düzce Üniversitesi, E?itim Fakültesi, Düzce, Türkiye)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2017 (Yay?n y?l? esas al?nm??t?r).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazarlar?n izniyle ücretsizdir. Ticari veya geni? ölçekli kullan?mlar için sorumlu yazar Feyzullah ?ahin ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: yaratici-kisilik-ozellikleri-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

A?a??da, ölçe?in geli?tirilmesine dair orijinal referans bilgisi sunulmu?tur:

?ahin, F., & Dan??man, ?. (2017). Yarat?c? Ki?ilik Özellikleri Ölçe?i: Güvenilirlik ve geçerlik çal??mas?. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7(2)*, 747-760.

Yarat?c? Ki?ilik Özellikleri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte listelenmemi?tir. Maddelerin tamam?na ula?mak için ilgili makaleye (?ahin & Dan??man, 2017) veya sorumlu yazar Feyzullah ?ahin ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM